

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 ноември 2019 г.
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	25 ноември 2019 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	13993/19
Относно:	Изпълнение през 2018 г. на втория план за действие на ЕС относно равенството между половете: Укрепване на равенството между половете и овластяването на жените във външната дейност на ЕС — Заключение на Съвета (25 ноември 2019 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно изпълнението през 2018 г. на втория план за действие на ЕС относно равенството между половете: Укрепване на равенството между половете и овластяването на жените във външната дейност на ЕС, приети от Съвета на 3732-рото му заседание, проведено на 25 ноември 2019 г.

**Заклучения на Съвета относно изпълнението през 2018 г. на втория план за действие
на ЕС относно равенството между половете:**

**Укрепване на равенството между половете и овластяването на жените във външната
дейност на ЕС**

1. Съветът отбелязва, че през 2018 г. е постигнат допълнителен значителен напредък в световен мащаб по отношение на равенството между половете и овластяването на момичетата и жените. Няколко държави са приели или са готови да приемат закони относно равенството и антидискриминационно законодателство, увеличили са съобразеното с равенството между половете бюджетиране и са подобрили качеството на своите процеси на докладване и прозрачност. Налице са доказателства, че положението на момичетата и жените се подобрява, отбелязват се по-малко случаи на детски, ранни и принудителни бракове, по-добро социално приобщаване и засилено участие в политическия, икономическия и обществен живот. Същевременно, независимо от всички подобрения все още няма държава на света, за която може да се счита, че е на път да постигне равенство между половете до 2030 г. Съветът е обезпокоен от факта, че – според предвижданията – с настоящия темп на подобрение ще са необходими 108 години за преодоляване на неравенството между половете в световен мащаб¹. В много части на света пълноценното упражняване на всички човешки права на жените и момичетата е изместено на заден план, а организациите на гражданското общество, включително организациите за правата на жените, са изправени пред все по-големи предизвикателства в условията на стесняващо се демократично пространство в световен мащаб. Освен това продължителните конфликти, последиците от изменението на климата, природните бедствия и принудителното разселване изострят неравенството между половете.
2. Налице е спешна необходимост от много по-задълбочен, по-бърз и по-амбициозен отговор на световно, регионално и местно равнище, за да се изпълнят Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР) и свързаните с пола цели. Във връзка с това Съветът потвърждава отново цялостния и твърд ангажимент на ЕС и държавите членки за постигане на 17-те ЦУР до 2030 г., включително насърчаване на пълноценното упражняване от жените и момичетата на всички човешки права, равенство между половете и овластяване на жените и момичетата като приоритет във всички области на политиката и действията. Това е хоризонтален приоритет на ЕС, а планът за действие на ЕС относно равенството между половете е ключов инструмент за постигане на тези цели чрез съгласуване на усилията на институциите на ЕС и държавите членки за тази цел. Напредъкът трябва да се ускори и постигнатото до момента изисква опазване и защита срещу влошаване на положението или враждебни реакции.

¹ Както се посочва в глобалния доклад на Световния икономически форум за неравенството между половете за 2018 г.

3. Съветът припомня заключенията си от 26 ноември 2018 г. относно изпълнението през 2017 г. на Плана за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP II): „Засилване на равенството между половете и овластяването на жените във външните действия на ЕС“ и изтъква отново колко е важно да се гарантира стратегическото и ефективно изпълнение на плана посредством мониторинг, оценка, докладване и последващи действия във всички външни отношения на ЕС.
4. Съветът припомня също заключенията си от 10 декември 2018 г. относно жените, мира и сигурността и изтъква отново ангажимента на ЕС за пълно прилагане на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН и последващите резолюции. Съветът подчертава, че е важно жените да участват пълноценно и конструктивно в предотвратяването на конфликти, изграждането на мира и разрешаването на конфликти, както и в изграждането на устойчивост на местните общности. Съветът отново потвърждава ангажимента на ЕС и неговите държави членки да гарантират, че правата, дейната роля и защитата на жените и момичетата се зачитат и отстояват преди, по време на и след конфликт. Съветът потвърждава своята ангажираност със стратегическия подход на ЕС по въпросите на жените, мира и сигурността, в който се изтъква необходимостта от конкретни ангажименти и действия, както и необходимостта от ангажиране, овластяване, защита и подкрепа на жените и момичетата, за да се постигне устойчив и траен мир и сигурност като неделими компоненти на правата на човека и устойчивото развитие, в съответствие с Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните цели за устойчиво развитие, както и с новия европейски консенсус за развитие.
5. Съветът приветства текущия напредък в изпълнението на GAP II, представен в доклада за изпълнението за 2018 г. Съветът настойчиво приканва Комисията, върховния представител и държавите членки да засилят допълнително подкрепата си за равенството между половете, пълноценното упражняване на човешките права от всички жени и момичета и тяхното овластяване в целия свят, и да играят основна и нарастваща роля за рационализирането и мобилизирането на ресурси за тази цел.

6. Съветът отбелязва със задоволство, че ЕС отдава повече значение на равенството между половете и овластяването на жените, както е отразено в доклада за изпълнението за 2018 г., по-специално в областта на икономическите, социалните и културните права, включително стопанската дейност и правата на човека; че анализът на равенството между половете се използва все по-често за информация при изготвянето и формулирането на проектите; че са налице непрекъснати подобрения в посока промяна на институционалната култура; че се засилва съгласуваността и се подобрява координацията между институциите на ЕС, както и между тези институции и държавите – членки на ЕС; че съображенията, свързани с равенството между половете и правата на човека, се включват по-успешно в рамките на политиките и политическия диалог; както и че укрепва ролята на Съюза за насърчаване на отчетността в хуманитарната система, за борба с насилието, основано на пола. Съветът приветства също факта, че понастоящем ЕС придава по-централно и видимо значение на въпросите, свързани с равенството между половете, в рамките на съответните международни форуми, включително Комисията на ООН за положението на жените.
7. Съветът подчертава досегашните постижения, но същевременно отбелязва, че напредъкът е неравномерен в зависимост от различните тематичните приоритети и сред различните участници от ЕС. Все още предстои много работа и ще са необходими повече съвместни усилия от страна на Комисията, върховния представител и всички държави членки за цялостно прилагане на политиката на ЕС за равенство между половете в областта на външните отношения и за достигане на минималните функционални стандарти, определени в Плана за действие относно равенството между половете за периода 2016—2020 г.
8. Съветът отбелязва с голяма загриженост, че въпреки постигнатия до момента напредък, при сегашния темп на развитие ще бъде трудно да се постигне целта на GAP за периода до 2020 г., а именно 85% от всички нови действия да допринасят за равенството между половете и овластяването на жените, било то значително (G-маркер 1) или в по-голямата си част (G-маркер 2)². В този контекст Съветът отбелязва със загриженост последните прогнози, в които се посочва, че за ЦУР5 продължава да е налице сериозен недостиг на финансиране. Ето защо Съветът настойчиво насърчава всички участници да обединят усилията си за ускоряване на постигането на тази цел. Във връзка с това Съветът припомня на Комисията, на върховния представител и на държавите членки, че целите за равенство между половете трябва да се включват при всички възможни обстоятелства, а във всички случаи, когато това не е възможно, трябва да се предоставя обосновка³. Съветът също припомня, че амбициозните цели в областта на равенството между половете следва да включват други измерения, като например възраст и увреждане, за да се гарантира положителен комбиниран ефект.

² Съгласно определението на Комитета за подпомагане на развитието (КПР) към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

³ В такива случаи действието получава резултат нула по маркера за равенство между половете (G0).

9. ЕС запазва ангажимента си да утвърждава, защитава и реализира всички права на човека и да прилага изцяло и ефективно Пекинската платформа за действие и Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието, както и резултатите от конференциите за техния преглед, и в този контекст запазва ангажимента си по отношение на сексуалното и репродуктивното здраве и права. Във връзка с това Съветът потвърждава отново ангажимента на ЕС да утвърждава, защитава и реализира правото на всяко лице да има пълен контрол и да решава свободно и отговорно въпросите, свързани с неговата сексуалност и сексуалното и репродуктивното му здраве без дискриминация, принуда и насилие. ЕС подчертава освен това, че е необходим всеобщ достъп до качествени, финансово достъпни и изчерпателни информация и образование относно сексуалното и репродуктивното здраве, включително до широкообхватно сексуално възпитание, както и до здравни услуги. Съветът приветства подробното докладване, включително в приложение 5 от доклада за изпълнението, относно дейностите на ЕС в областта на сексуалното и репродуктивното здраве и права в съответствие с посоченото в новия европейски консенсус за развитие, и отбелязва със задоволство, че през 2018 г. се наблюдава ръст на финансирането в тази област. Независимо от това, предвид отчетения спад в броя на новите действия, Съветът насърчава Комисията и държавите членки да увеличат усилията си в тази област през следващите години. Във връзка с това Съветът припомня ангажиментите, поети на Международната конференция за населението и развитието, която тази година отбелязва 25-ата си годишнина, и подчертава необходимостта от подобряване на общата методология за докладване. Освен това Съветът изтъква, че е важно да продължи мобилизирането на допълнителни средства и подкрепата за участниците в тази област.
10. Съветът приветства факта, че ЕС поставя по-силен акцент върху борбата с всички форми на дискриминация и насилие като част от по-широкия проблем за уязвимостта и насилието въз основа на пола, който на свой ред е тясно свързано с трайните състояния на неравенство и по-широките атаки срещу равенството между половете, пълноценното упражняване от жените и момичетата на човешките права, в това число насилието онлайн и насилието чрез цифровите технологии и в киберпространството. В този дух Съветът призовава Комисията, върховния представител и всички държави членки да допринесат за пълното и ефективно прилагане на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, чиято 40-а годишнина се отбелязва тази година.

11. Съветът приветства също така акцента върху справянето с малтретирането и тормоза от страна на съответните участници в сътрудничеството за развитие, в хуманитарния контекст и в ситуации, свързани с конфликти. Съветът подчертава, че е важно да се спазват ангажиментите, съдържащи се в Препоръката на ОИСР/КПР относно прекратяването на сексуалната експлоатация, сексуалното малтретиране и сексуалния тормоз в областта на сътрудничеството за развитие и хуманитарната помощ.
12. Освен това Съветът призовава всички участници от ЕС, включително държавите членки, да продължат да се ангажират с предотвратяването, борбата и наказателното преследване на всички форми на сексуалното и основаното на пола насилие, включително насилието от интимния партньор, вредните практики като гениталното осакатяване на жени и детските, ранните и принудителните бракове, насилието, свързано със защитата на честта, както и свързаното с конфликти сексуално и основано на пола насилие, трафика, сексуалната експлоатация, сексуалното малтретиране и сексуалния тормоз, насилието и тормоза онлайн/в киберпространството. Във връзка с това Съветът подчертава, че е необходимо да се оказва помощ на пострадалите лица и припомня ангажимента на ЕС за предотвратяване, борба и наказателно преследване на всички форми на сексуално и основано на пола насилие, включително срещу мъже и момчета, без дискриминация въз основа на сексуалната ориентация и половата идентичност на съответното лице. Сексуалното и основаното на пола насилие е едновременно причина за неравенството между половете и резултат от него. Специално внимание следва да се обърне на жените и момчетата, които са подложени на множество и пресичащи се форми на дискриминация, в т.ч. мигрантите и бежанците, вътрешно разселените лица, жените и момчетата с увреждания.
13. В този контекст Съветът отбелязва със задоволство, че продължава напредъкът в изпълнението на инициативата Spotlight на ЕС и ООН за премахване на насилието срещу жените и момчетата в световен мащаб, по линия на която през 2018 г. бяха финансирани програми в Африка и Латинска Америка на стойност 270 милиона евро. Съветът приветства също така факта, че ЕС играе активна лидерска роля за Призива за действие за защита от основано на пола насилие при извънредни ситуации и за подкрепата, предоставена на лицата, претърпели сексуално или основано на пола насилие в контекста на конфликти, включително чрез работата на двамата лауреати на Нобеловата награда за мир през 2018 г. Надя Мурад и д-р Денис Муквеге. Във връзка с това Съветът набляга на значението на резултатите от Конференцията от Осло за прекратяване на сексуалното и основаното на пола насилие при хуманитарни кризи.

14. Съветът подчертава, че равенството между половете е основна цел на всеки етап от живота, както и за хората от всички възрасти през различните етапи и преходни моменти от техния живот. Това може да включва започване на училище, влизане на пазара на труда, бременност и раждане на деца, брак, овдовяване и пенсиониране.
15. Съветът изтъква отново, че е необходимо мъжете и момчетата да се ангажират в усилията за прекратяване на всички форми на насилие срещу жените и момичетата и за премахване на неравенствата между половете, да се повишава осведомеността им за последиците от неравенството между половете и да се насърчава тяхната активна и значима роля в подпомагането на поведенческите промени, преодоляването на дискриминационните социални норми и борбата със свързаните с пола стереотипи.
16. Съветът изтъква, че Комисията, върховният представител и държавите членки трябва да продължат да въвеждат съществени подобрения в системното използване на анализа от гледна точка на равенството между половете и в последователното интегриране на принципа за равенство между половете, включително събирането и използването на разбити по полов и възрастов признак данни и отчитащи измерението на пола показатели, в набелязването, планирането, изпълнението, мониторинга и оценката на всички процеси във външната дейност на ЕС, включително в области като търговията, свързаните с инфраструктурата инвестиции, инвестициите на частния сектор и програмите за смесено финансиране, инициативите, свързани със сигурността, и изменението на климата. Във всички външни действия и в международното сътрудничество следва да се обърне специално внимание на тематичните области, чиито цели и съдържание биха могли да имат потенциално трансформиращо въздействие що се отнася до равенството между половете, както и на анализирането и оспорването на институционалните, социалните и системните норми и поведенческите модели, на които се основава неравенството между половете, тъй като те са от решаващо значение за постигането на по-дълбоки промени. Основаният на правата подход в областта на сътрудничеството за развитие следва да подкрепя тези усилия, включително чрез пълно интегриране на равенството между половете в набора от инструменти „Основан на правата подход към сътрудничеството на ЕС за развитие, който включва всички права на човека“. Съветът подчертава също така, че е важно да се затвърждават промените в институционалната култура, така че да се засили равенството между половете.

17. Съветът подчертава, че тясното сътрудничество с гражданското общество е важно за изпълнението на GAP II, както и в по-общ план — за постигането на целите за устойчиво развитие. Той оценява ключовата роля, която играят гражданското общество, местните организации на жените и защитниците на правата на човека посредством активното си участие и провеждането на консултации. Във връзка с това Съветът призовава Комисията, върховния представител и държавите членки да продължат и да засилват своето сътрудничество и консултациите с организациите на гражданското общество, работещи за постигането на равенство между половете и за овластяването на жените и момичетата. Това следва да се прави на всички равнища на изпълнение на GAP II, включително при анализа на равенството между половете, както и през целия цикъл на програмиране и определяне на политиките. Следва надлежно да се вземе предвид необходимостта от по-висока степен на безопасност и сигурност за жените, за организациите на жените и за защитниците на човешките права на жените, както и от благоприятстваща гражданското общество среда. Следва да се обърне внимание и на жените и момичетата, живеещи в селските райони.
18. За да се гарантира пълното изпълнение на всички ангажменти на ЕС относно равенството между половете в областта на външните отношения, Съветът насърчава Комисията и върховния представител да продължат да работят по всеобхватен начин, заедно с държавите членки, за създаването на амбициозна програма за равенство между половете и овластяване на жените.
19. Като се има предвид, че през 2020 г. отбелязваме важни етапи — като 25-ата годишнина от Декларацията и Платформата за действие от Пекин, 5-ата годишнина от приемането на целите за устойчиво развитие на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, 20-ата годишнина на Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността и подновяването на стратегическия ангажимент на ЕС за равенство между половете за периода 2016—2019 г., и в контекста на предложеното присъединяване на ЕС към Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул), Съветът призовава всички участници да отделят специално внимание на осигуряването на съгласуваност между вътрешните и външните политики и действия на ЕС.
20. В този контекст Съветът отбелязва със задоволство започването на оценката на изпълнението на GAP II и изтъква отново, че е необходимо да продължи разработването на опростени, лесни за използване и качествени механизми за докладване. Съветът приканва Комисията да използва констатациите си, за да гарантира устойчивостта на напредъка, постигнат в рамките на GAP II, и през 2020 г. да съсредоточи усилията си върху нов план за действие на ЕС за равенство между половете с висока степен на амбиция, интеграция и изпълнение във всички области на външната политика.